

IX PRACOWNIA MALARSTWA

rok akad. 2020/2021

dr hab. Marek Haładuda, prof. UAP

dr Agnieszka Sowisło - Przybył, ad.

PROGRAM

Kształcenie studentów jest procesem, na który składa się: poznanie malarskiego warsztatu, nauka widzenia problemów plastycznych, rozbudzenie wyobraźni, wrażliwości i stymulowanie rozwoju samodzielnego myślenia.

Jednym z elementów programu pracowni jest relacja wobec rzeczywistości jako zjawiska obserwowalnego (zawierającego byty materialne), spełniająca się w obszarach:

- analizy malarskiej postrzeganych form
- inspiracji wywołującej dalsze poszukiwania artystyczne

Nawiązanie do zjawisk fizycznych traktuję nie tylko jako przejaw propedeutyki malarstwa. Inspiracja formami występującymi w bliższym, czy dalszym otoczeniu, może być obecna na każdym etapie studiów. Ten sam temat może być podjęty przez każdego studenta.

Kontynuację programu pracowni stanowi postrzeganie rzeczywistości nie tylko w kontekście odniesień opartych na wrażeniach zmysłowych. Łączność z rzeczywistością jako zbiorem pojęć z różnych form kulturowej aktywności pogłębia proces studiowania poprzez szukanie znaczeń interesujących danego studenta. Wiąże się ten aspekt z nadrzędną częścią procesu dydaktycznego jaką jest formułowanie indywidualnej postawy twórczej, budowanie artystycznej samodzielności. Potencjalne impulsy mogące stanowić swoisty zaczyn powstawania odrębnej wyobraźni, dostarczyć może problematyka w sferze szeroko rozumianej definicji kultury. Przykładami są tematy określane „hasłami” wywodzącymi się np. z kultury symbolicznej (sztuki plastyczne, literatura, film, filozofia itd.), kultury społecznej (relacje ideologiczne, obyczajowe itd.) czy kultury materialnej (współczesne technologie itd.).

Metodą objaśniającą różnorodność rozwiązań w szukaniu klarownego ujęcia podjętego problemu i w znalezieniu optymalnej konstrukcji obrazu jest systematyczne wykonywanie szkiców rysunkowych.

Współbieżną czynnością może być prowadzenie notatek (na każdym etapie pracy nad obrazem).

Uzupełnieniem programu pracowni są pokazy multimedialne wybranych zagadnień malarskich, na przykładzie reprodukcji dzieł sztuki dawnej i współczesnej.

Warunkiem uzyskania zaliczenia jest realizacja wszystkich tematów podejmowanych w pracowni oraz realizacja jednego tematu (w semestrze) określanego hasłem.

Tematy:

Realizacje wobec rzeczywistości:

(układy przestrzenne, model, bliższe lub dalsze otoczenie)

1. „Punkt i linia a płaszczyzna”

Analiza środków plastycznych.

2. „Kompozycja”

Kompozycja obrazu: dynamiczna albo statyczna. Konstrukcja obrazu.

3. „Kontrast”

Napięcia rytmu, linii, barwy, itd.

5. „Materia”

Struktura obrazu. Ślad malarski.

6. „Światło”

Światło jako element budujący warstwę znaczeniową obrazu.

7. „Przestrzeń”

Płaszczyzna obrazu a iluzja przestrzeni.

8. „Figura we wnętrzu”

Aranżacja przestrzeni z udziałem modelu. Obecność człowieka jako wyraz refleksji egzystencjalnych.

Realizacje określane „hasłem”

1. „Zapis czasu”

Relacja filmowego, ruchomego kadru wobec malarskiego, zatrzymanego w czasie obrazu.

2. „Idąc ulicą...”

Fragment miasta „tu i teraz”. Interpretacja sytuacji oglądanej, zapamiętanej.

3. „Mem”

Obrazkowa forma komunikacji. Próba malarskiego odniesienia do zjawiska internetowego.

4. „Nie wierzę w życie pozakomputerowe”

Relacja wobec współczesnych technologii.

5. „Pamięć wody, ziemi...”

Woda, ziemia i inne elementy składające się na kulturowe pojęcie żywiołów.

Żywioły jako znaki symboliczne, reprezentacje określonych treści.

6. „Piony – poziomy”

Dychotomia dwóch elementów formujących dynamikę obrazu.

7. „Znak”

Inspiracja pojęciem znaku jako syntetycznej formy wizualnego komunikatu.

8. „Dzieło otwarte” (wg pojęcia Umberto Eco)

Malarski dialog z wybranym dziełem sztuki dawnej lub współczesnej.

9. „W drodze”

Wykorzystanie motywu podróży jako próby zobrazowania procesu malarskiego. Analogia dynamicznego, pełnego napięć kompozycyjnych i kolorystycznych procesu przemieszczania się do procesu malowania.

10. „Przypadkiem”

Podjęcie próby zbudowania obrazu wykorzystując przypadek. Motyw obrazu dowolny, temat skupiony wokół zagadnienia procesu malarskiego.

11. „Widok wnętrza/widok z okna”

Malarska interpretacja zaobserwowanego motywu.

12. Temat zaproponowany przez studentów.

Spis polecanych lektur:

1. Apollinaire Guillaume „Kubiści”, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1959;
2. Clark Kenneth „Akt, studium idealnej formy”, Wydawnictwo Artystyczne i Filmowe, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998;
3. Czapski Józef „Patrzac”, Wydawnictwo Znak, Kraków 1996;
4. Gadamer Hans-Georg „Aktualność piękna”, Oficyna Naukowa, Warszawa 1993;
5. Gage John „Kolor i znaczenie”, Universitas, Kraków 2010;
6. Kandyński Wasyl „Punkt i linia a płaszczyzna”, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1986;
7. Rzepińska Maria „Historia koloru”, Wydawnictwo „Arkady”, Warszawa 1989;
8. Sylwester David „Rozmowy z Francisem Baconem”, Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań 1997;
9. Taranienko Zbigniew „Alchemia obrazu. Rozmowy ze Stanisławem Fijałkowskim”, Instytut Wydawniczy Książka i Prasa, Warszawa 2012;
10. Taranienko Zbigniew „Rozmowy o malarstwie”, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1987;
11. Tarkowski Andriej „Czas utrwalony”, Świat Literacki, Izabelin 2007;
12. Tatarkiewicz Władysław „Dzieje sześciu pojęć”, PWN, Warszawa 1995;